Kaustisen seutukunnan osallisuussuunnitelma 2023-2025

KAUSTISEN seutukunta

Sisällys

Tausta ja sisältö 3
Halsua 5
Kaustinen 7
Lestijärvi 9
Toholampi 11
Veteli 13
Kaustisen seutukunta 15

Tausta ja sisältö

Mitä osallisuus tarkoittaa?

Osallisuus yksilön tasolla liittyy siihen kokemukseen, että ihminen tuntee kuuluvansa itselleen merkitykselliseen ryhmään tai yhteisöön. Yhteisössä osallisuus ilmenee jäsenten keskinäisenä arvostuksena, luottamuksena ja mahdollisuutena vaikuttaa yhteisön asioihin. Yhteiskunnan tasolla osallisuus puolestaan tarkoittaa mahdollisuuksien ja oikeuksien toteutumista sekä ihmisten keskinäistä vastavuoroisuutta. Politiikan tasolla osallisuus viittaa toimenpiteisiin, joilla vahvistetaan ihmisten osallistumista ja osallisuutta yhteiskunnassa. Osallisuuden edistämiseen vaikuttavat yhteiskunnan rakenteet, kunnat, maakunnat ja niiden tarjoamat palvelut, kuten sosiaali- ja terveyspalvelut sekä työllisyyspalvelut. Tärkeitä osallisuuden vahvistajia ovat myös muut toimijat, kuten koulut, työpaikat, järjestöt, harrastusseurat, seurakunnat ja yhdistykset. Asukkaiden, asiakkaiden ja kokemusasiantuntijoiden osallistuminen on keskeistä palveluiden suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioinnissa. Osallisuuden edistämiseen kuuluu myös kansalaisten aktiivisuuden tukeminen ja yksilön oman toimijuuden vahvistaminen.

Miksi osallisuussuunnitelma?

Osallisuuden edistäminen on osa Suomen hallituksen ja Euroopan unionin tavoitteita köyhyyden torjunnassa ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Kuntalain (22 §) mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Osallistumista ja vaikuttamista voidaan edistää erilaisilla toimenpiteillä, kuten keskustelu- ja kuulemistilaisuuksilla, kuntalaisraadeilla, asukkaiden mielipiteiden selvittämisellä ennen päätöksentekoa, palvelujen käyttäjien edustajien valinnalla kunnan toimielimiin, mahdollisuuksilla osallistua kunnan talouden suunnitteluun sekä palvelujen suunnittelulla ja kehittämisellä yhdessä palvelujen käyttäjien kanssa. Kunnalla on vapaus päättää, miten se toteuttaa osallisuuden edistämisen velvollisuuttaan käytännössä.

KASE Smart Countryside: Digitaalinen ja saavutettava Kaustisen seutu -hankkeen tavoitteena on edistää osallisuutta Kaustisen seudun kunnissa. Osallisuussuunnitelma on laadittu Osallisuuden osaamiskeskuksen fasilitoimien työpajojen pohjalta, joihin osallistuivat seudulla asuvia nuoria sekä kuntien viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä. Nuoria haluttiin osallistaa suunnitelman tekoon, koska he ovat usein heikoimmassa asemassa kuntavaikuttamisessa. Kehittämällä nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia myös muiden mahdollisuudet paranevat.

Osallisuussuunnitelma sisältää toimenpiteitä sekä kunnan että seudun tasolla.

Nykytilanne osallisuuden suhteen Kaustisen seudulla

Kaustisen seudun kunnat tarjoavat useita tapoja osallistua ja vaikuttaa. Kuntastrategiatyössä on hyödynnetty kuntalaiskyselyitä ja kuntalaisiltoja vaikuttamisen väylinä. Kokousten esityslistat ja pöytäkirjat ovat avoimesti saatavilla, ja suurimmassa osassa kuntia on tarjolla avoin palauteväylä verkkosivuilla. Kuntien viestintä on monikanavaista, ja lähes kaikkien kuntien verkkosivustot on päivitetty saavutettaviksi ja selkeämmiksi.

Kaustisen seudun kunnissa tehdään jo paljon osallisuuden edistämiseksi. Jokaisessa kunnassa käytetään kuntatiedotteita, kuntien verkkosivuja ja sosiaalisen median kanavia pääasiallisina viestintäkanavina. Verkkosivuilta löytyvät viranhaltijoiden yhteystiedot ja kunnan tarjoamien palveluiden kuvaukset, ja

joissakin kunnissa on myös suora palautelinkki. Jokaisessa kunnassa toimii aktiivinen nuorisovaltuusto, joka tekee yhteistyötä myös kuntarajojen yli esimerkiksi 4H-järjestön järjestämässä NAPA-hankkeessa. Lisäksi alueen nuoria toimii hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa, ja nuorten edustajaryhmät on kutsuttu lautakuntien kokouksiin puheoikeudellisina jäseninä. Kunnan viestintään ja osallisuuteen kiinnitetään huomiota esimerkiksi mainosvideoiden tuottamisen ja osallistavan budjetoinnin kokeilemisen kautta.

Kunnat tekevät tiivistä yhteistyötä alueen yritysten ja järjestöjen kanssa.

Kaustisen seudun nuoret pitävät merkityksellisimpinä asioina luontoa, liikuntapalveluita sekä paikallisia yrityksiä ja kouluja. Kuntajohdon koulutustyöpajassa Kaustisen seutua kuvailtiin yhteisölliseksi, yhteistyötä korostavaksi, turvalliseksi ja kulttuurialueeksi.

Halsua

Nuorten kohtaaminen

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Nuorten kohtaamispaikkojen lisääminen	Nuorisotilan perustaminen; Remontoidaan yhteistila, jota voidaan hyödyntää myös koulutyössä	Valmistunut tila	Vuoden 2023 aikana	Kunnan johtoryhmä. Kiinteistöstrategiatyöryhmä kokoontuu lähiaikoina. Hanne vastaa, että menee johtoryhmässä eteenpäin.
Viestinnän tehostaminen nuorille	Nuorten videomuotoisen kuntatiedotteen tekeminen sosiaaliseen mediaan. Nuorilta nuorille	Kuntatiedotteiden määrä	Jatkuva, kerran kuukaudessa	Nuva/nuvaohjaaja. Kirsi Myllykangas vie asian kokoukseen ja toimii vastuuhenkilönä Napa-hankkeen puolesta.
Kunta lähemmäksi nuoria	Kuntajohdon vierailut koulussa kaksi kertaa vuodessa	Kouluvierailujen määrä vuodessa	Jatkuva	Johtoryhmä & Nuva yhdessä.
Koululaiset mukaan seuraamaan valtuuston kokousta	Kutsutaan nuoria kunnanvaltuuston iltakouluun ja kokoukseen Nuvan välityksellä. Kutsut lähetetään niihin tilaisuuksiin, joissa käsitellään nuoria koskevia asioita	Koululaisten määrä valtuuston kokouksissa	Kahdesti vuodessa	Nuvan PJ Sivistyslautakunta, tiedoksianto

Aktiivinen vuoropuhelu

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Viestinnän tehostaminen	Aktiivinen viestintä kunnan päätöksistä. Nuorilta nuorille suunnatun Whatsapp -ryhmän perustaminen, jossa viestitään nuoriin liittyvistä kunnan päätöksistä	Palaute	Jatkuvaa, päätösten jälkeen	Kunnan viranhaltijat. Nuva -whatsapp kokeilu, Kirsi valvoo kokeilua.
Viestinnän selkeyttäminen	Nettisivujen uusiminen ja selkeyttäminen. Nettisivujen ylläpitäjien määrittely ja vastuuttaminen	Toteutuneet sivut	2023 aikana budjetoidaan, 2024 toteutus	Johtoryhmä – sivistysjohtaja vie asiaa eteenpäin
Kuunteleva viestintä	Kuntalaisillat kahdesti vuodessa	Toteutuneet kuntalaisillat, palaute illoista	Kahdesti vuodessa	Kunnanhallituksen jäseniä, johtoryhmä. Hanne ja Marko.
Asioinnin helpottaminen	Sähköisen asiointipalvelun käyttöönotto.	Käyttöönotettu palvelu	1.9.2023 6kk pilotti käynnistyy	Kaustisen seutukunta (yhteiskilpailutus) Kunnan viranhaltijat ylläpito

Jokapäiväinen vaikuttaminen

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Vaikuttamisen helpottaminen	Nettisvuille vaikuta osio	Palautteet	2024 aikana	Nimetty nettisivutiimi.
Eri ryhmien aktiivinen vaikuttaminen ja kuuleminen	Aktiivinen vuoropuhelu kunnan yritysten, järjestöjen ja asukkaiden kanssa	Palautekyselyt	Jatkuva	Kunnan viranhaltijat, johtoryhmä valvoo toteutusta
Osallistuva budjetointi	Selvitetään mahdollisuutta osallistuvan budjetoinnin hyödyntämisestä Halsualla	Raportointin kunnanhallitukselle	Alkaen 2024/2025	Kunnanvaltuusto
Mielipiteen ilmaisu	Hyödynnetään kyselyitä ja digitaalisia työkaluja kuntalaisten mielipiteiden kuuntelussa	Kyselyiden tulokset	Tarvittaessa	Toimialuejohtajat

Kaustinen

Nuorten kohtaaminen

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Viestinnän tehostaminen nuorille	Nuorten videomuotoisen kuntatiedotteen tekeminen sosiaaliseen mediaan. Nuorilta nuorille	Kuntatiedotteiden määrä	Jatkuva, kerran kuukaudessa	Nuva/nuvaohjaaja. Kirsi Myllykangas vie asian kokoukseen ja toimii vastuuhenkilönä Napa-hankkeen puolesta.
Kunta lähemmäksi nuoria	Kuntajohdon vierailut koulussa kaksi kertaa vuodessa	Kouluvierailujen määrä vuodessa	Jatkuva	Johtoryhmä & Nuva yhdessä.
Koululaiset mukaan seuraamaan valtuuston kokousta	Kutsutaan nuoria kunnanvaltuuston iltakouluun ja kokoukseen Nuvan välityksellä. Kutsut lähetetään niihin tilaisuuksiin, joissa käsitellään nuoria koskevia asioita	Koululaisten määrä valtuuston kokouksissa	Kahdesti vuodessa	Nuvan PJ Sivistyslautakunta, tiedoksianto

Aktiivinen vuoropuhelu

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Viestinnän tehostaminen	Aktiivinen viestintä kunnan päätöksistä. Nuorilta nuorille suunnatun Whatsapp -ryhmän perustaminen, jossa viestitään nuoriin liittyvistä kunnan päätöksistä	Palaute	Jatkuvaa, päätösten jälkeen	Kunnan viranhaltijat. Nuva -whatsapp kokeilu, Kirsi valvoo kokeilua.
Kuunteleva viestintä	Kuntalaisillat kahdesti vuodessa	Toteutuneet kuntalaisillat, palaute illoista	Kahdesti vuodessa	Kunnanhallituksen jäseniä, johtoryhmä.
Asioinnin helpottaminen	Sähköisen asiointipalvelun käyttöönotto.	Käyttöönotettu palvelu	1.9.2023 6kk pilotti käynnistyy	Kaustisen seutukunta (yhteiskilpailutus) Kunnan viranhaltijat ylläpito

Jokapäiväinen vaikuttaminen

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Vaikuttamisen helpottaminen	Nettisvuille vaikuta osio	Palautteet	2024 aikana	Nimetty nettisivutiimi.
Eri ryhmien aktiivinen vaikuttaminen ja kuuleminen	Aktiivinen vuoropuhelu kunnan yritysten, järjestöjen ja asukkaiden kanssa	Palautekyselyt	Jatkuva	Kunnan viranhaltijat, johtoryhmä valvoo toteutusta
Osallistuva budjetointi	Selvitetään mahdollisuutta osallistuvan budjetoinnin hyödyntämisestä -> annetaan kuntalaisille mahdollisuus päättää budjetin osan käytöstä	Raportointin kunnanhallitukselle	Alkaen 2024/2025	Kunnanvaltuusto
Mielipiteen ilmaisu	Hyödynnetään kyselyitä ja digitaalisia työkaluja kuntalaisten mielipiteiden kuuntelussa	Kyselyiden tulokset	Tarvittaessa	Toimialuejohtajat

Lestijärvi

Nuorten kohtaaminen

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Viestinnän tehostaminen nuorille	Nuorten videomuotoisen kuntatiedotteen tekeminen sosiaaliseen mediaan. Nuorilta nuorille	Kuntatiedotteiden määrä	Jatkuva, kerran kuukaudessa	Nuva/nuvaohjaaja. Kirsi Myllykangas vie asian kokoukseen ja toimii vastuuhenkilönä Napa-hankkeen puolesta.
Kunta lähemmäksi nuoria	Kuntajohdon vierailut koulussa kaksi kertaa vuodessa	Kouluvierailujen määrä vuodessa	Jatkuva	Johtoryhmä & Nuva yhdessä.
Koululaiset mukaan seuraamaan valtuuston kokousta	Kutsutaan nuoria kunnanvaltuuston iltakouluun ja kokoukseen Nuvan välityksellä. Kutsut lähetetään niihin tilaisuuksiin, joissa käsitellään nuoria koskevia asioita	Koululaisten määrä valtuuston kokouksissa	Kahdesti vuodessa	Nuvan PJ Sivistyslautakunta, tiedoksianto

Aktiivinen vuoropuhelu

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Viestinnän tehostaminen	Aktiivinen viestintä kunnan päätöksistä. Nuorilta nuorille suunnatun Whatsapp -ryhmän perustaminen, jossa viestitään nuoriin liittyvistä kunnan päätöksistä	Palaute	Jatkuvaa, päätösten jälkeen	Kunnan viranhaltijat. Nuva -whatsapp kokeilu, Kirsi valvoo kokeilua.
Kuunteleva viestintä	Kuntalaisillat kahdesti vuodessa	Toteutuneet kuntalaisillat, palaute illoista	Kahdesti vuodessa	Kunnanhallituksen jäseniä, johtoryhmä.
Asioinnin helpottaminen	Sähköisen asiointipalvelun käyttöönotto.	Käyttöönotettu palvelu	1.9.2023 6kk pilotti käynnistyy	Kaustisen seutukunta (yhteiskilpailutus) Kunnan viranhaltijat ylläpito

Jokapäiväinen vaikuttaminen

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Vaikuttamisen helpottaminen	Nettisvuille vaikuta osio	Palautteet	2024 aikana	Nimetty nettisivutiimi.
Eri ryhmien aktiivinen vaikuttaminen ja kuuleminen	Aktiivinen vuoropuhelu kunnan yritysten, järjestöjen ja asukkaiden kanssa	Palautekyselyt	Jatkuva	Kunnan viranhaltijat, johtoryhmä valvoo toteutusta
Osallistuva budjetointi	Selvitetään mahdollisuutta osallistuvan budjetoinnin hyödyntämisestä -> annetaan kuntalaisille mahdollisuus päättää budjetin osan käytöstä	Raportointin kunnanhallitukselle	Alkaen 2024/2025	Kunnanvaltuusto
Mielipiteen ilmaisu	Hyödynnetään kyselyitä ja digitaalisia työkaluja kuntalaisten mielipiteiden kuuntelussa	Kyselyiden tulokset	Tarvittaessa	Toimialuejohtajat

Toholampi

Nuorten kohtaaminen

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Nuorten kohtaamispaikkojen lisääminen	Nuorisotilan perustaminen, nuoret osallistetaan prosessiin.	Valmistunut tila	Tila on remontoitu artesaani-opistolle	Kunnan johtoryhmä
Viestinnän tehostaminen nuorille	Nuorten kuntatiedotteen tekeminen sosiaaliseen mediaan / videomuotoon, tällä hetkellä koostetaan jo Instagramiin	Kuntatiedotteiden määrä	Jatkuva	Nuva/Tiedottaja
Kunta lähemmäksi nuoria	Kuntajohdon vierailut koulussa	Kouluvierailujen määrä vuodessa	Jatkuva	Johtoryhmä
Kunnan päättäjien ja nuorten kohtaaminen	Vaikuttamispäivä/ tutustuminen valtuustoon toimintaan	Toteutunut tapahtuma ja nuorilta kerätty palaute	Kerran vuodessa	Johtoryhmä/ yhteistyö Nuvan kanssa

Aktiivinen vuoropuhelu

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Viestinnän tehostaminen	Aktiivinen viestintä kunnan päätöksistä	Palaute	Jatkuvaa, päätösten jälkeen	Tiedottaja
Kuunteleva viestintä	Kyläillat joka toinen vuosi. Kunnan strategia käsittelyssä	Toteutuneet kuntalaisillat, palaute illoista	Tulossa Elokuu 2023	Johtoryhmä
Asioinnin helpottaminen	Sähköisen asiointipalvelun käyttöönotto	Käyttöönotettu palvelu	2023 aikana, 6kk Pilotti tulee Kuntadigi2-hankkeen kautta, 1.9. käyttöönotto	Kaustisen seutukunta (yhteiskilpailutus), kunnan viranhaltijat ylläpito

Jokapäiväinen vaikuttaminen

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Vaikuttamisen helpottaminen	Nettisvuille vaikuta osio	Palautteet	2024 aikana	Nimetty nettisivutiimi.
Eri ryhmien aktiivinen vaikuttaminen ja kuuleminen	Aktiivinen vuoropuhelu kunnan yritysten, järjestöjen ja asukkaiden kanssa. Yhdistysten illat, Yrittäjien aamukahvit	Palautekyselyt	Jatkuva	Kunnan viranhaltijat, johtoryhmä valvoo toteutusta
Osallistuva budjetointi	Selvitetään mahdollisuutta osallistuvan budjetoinnin hyödyntämisestä -> annetaan kuntalaisille mahdollisuus päättää budjetin osan käytöstä	Raportointi kunnanhallitukselle	Kyläillan yhteydessä, elokuu 2023	Kunnanhallitus
Mielipiteen ilmaisu	Hyödynnetään kyselyitä ja digitaalisia työkaluja kuntalaisten mielipiteiden kuuntelussa	Kyselyiden tulokset	Tarvittaessa	Toimialuejohtajat

Veteli

Nuorten kohtaaminen

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Nuorten kohtaamispaikkojen lisääminen	Nuorisotilan perustaminen	Valmistunut tila	Syksy 2023	Kunnan johtoryhmä
Viestinnän tehostaminen nuorille	Nuorten kuntatiedotteen tekeminen sosiaaliseen mediaan (TikTok)	Kuntatiedotteiden määrä	Jatkuva	Nuva/nuvaohjaaja ja kanslisti
Kunta lähemmäksi nuoria	Nuoret ja päättäjät kohtaaminen, yhteistilaisuus ja vierailut vastavuoroisesti	Yhteisten tilaisuuksien ja vierailujen määrä vuodessa	Kerran vuodessa tilaisuus ja lisäksi vierailut	Vapaa-aikapäällikkö, Nuva
Kunta lähemmäksi nuoria	Ajokortti työelämään		Joka kevät	Koulut, 4H, Nuorisotoimi

Aktiivinen vuoropuhelu

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Viestinnän tehostaminen	Aktiivinen viestintä kunnan päätöksistä	Palaute	Jatkuvaa, päätösten jälkeen	Kunnan viranhaltijat
Kuunteleva viestintä	Kuntalaisten kohtaamiset (kesämarkkinat, kylätilaisuudet, joulun avaus)	Toteutuneet kuntalaiskohtaamiset, palautekysely	2-4 vuodessa	viranhaltijat ja markkinointitiimi
Asioinnin helpottaminen	Sähköisen asiointipalvelun käyttöönotto	Käyttöönotettu palvelu	2023 aikana, 6kk Pilotti tulee Kuntadigi2-hankkeen kautta, 1.9. käyttöönotto	Kaustisen seutukunta (yhteiskilpailutus), kunnan viranhaltijat ylläpito

Jokapäiväinen vaikuttaminen

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Eri ryhmien aktiivinen vaikuttaminen ja kuuleminen	Aktiivinen vuoropuhelu kunnan yritysten, järjestöjen ja asukkaiden kanssa. Yhdistysten illat, Yrittäjien aamukahvit	Palautekyselyt	Jatkuva	Kunnan viranhaltijat, johtoryhmä valvoo toteutusta
Osallistuva budjetointi	Kuntalaisille annetaan mahdollisuus esittää budjetin osan käytöstä	Raportointi kunnanhallitukselle	syksyisin	Kunnanhallitus
Mielipiteen ilmaisu	Hyödynnetään kyselyitä ja digitaalisia työkaluja kuntalaisten mielipiteiden kuuntelussa. (Vetelin Kesämarkkinat)	Kyselyiden tulokset	Tarvittaessa	Markkinointityöryhmä

Kaustisen seutukunta

Osallisuuden organisointi

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Osallisuussuunnitelman toteuman seuranta	Digistrategiatiimin kokouksissa toistuvaksi asiaksi osallisuussuunnitelman toteuman seuranta	Raportointi	Jatkuvaa	Digistrategiatiimi / digistrategiatiimin koollekutsuja
Osallisuusmahdollisuuksien lisääminen teknologian avulla	Esim. asiointipalvelun kilpailutus	Käyttöönotetut palvelut	2023-2024	Kuntadigi2 -hankkeen projektipäällikkö
Seutuviestinnän tehostaminen	Seutukortin käyttöönotto	Käyttöönotettu palvelu	Kevät 2023	Kuntadigi2 -hankkeen projektipäällikkö
Kansalaisvaikuttamisen mahdollisuuksista tiedottaminen	Koulutusten järjestäminen nuorille	Koulutusten / osallistujien lukumäärä	Kevät 2024	Kuntadigi2 -hankkeen projektipäällikkö / koulut
Osallisuussuunnitelman päivittäminen	Osallisuussuunnitelman päivittämisen organisointi	Päivitetty osallisuus-suunnitelma	Syksy 2025	Digistrategiatiimin koollekutsuja

Alueellinen yhteistyö

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Aikataulu	Vastuutaho
Joukkoliikenteen kehittäminen	Kutsuliikenneportaalin kehitystyö yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa		Alkaen 2024	Soite, yrityskehittäjä
Digituen koordinointi	Digituen koulutusten järjestäminen ja koordinointi osana maakuntaliiton sekä DVV:n digituen verkostoja		Alkaen 2023, jatkuvaa	Kuntadigi2 -hankkeen henkilöstö
Digitaalisen asioinnin mahdollistaminen	Sähköisten asiointipisteiden perustaminen kuntiin ja digitukihenkilöiden kouluttaminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	Valmiit asiointipisteet	2023 aikana	Kuntadigi2 – hankkeen henkilöstö, Soite